

blive undersøgt i løbet af sommeren, og regeringen agter i givet fald at fremsætte lovforslag herom i begyndelsen af næste folketingssamling. Lovforslaget vil have virkning fra 1991.

Et flertal (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) tilkendegiver, at man vil medvirke til en gennemførelse af et eventuelt lovforslag i den kommende folketingssamling efter de principper, som er angivet i skatteministerens ovenstående tilkendegivelse. Et eventuelt lovforslag skal have virkning fra og med 1991.«

Justitsministeriet har herefter nærmere overvejet spørgsmålet om fortolkningen af fondslovens regler om den bundne kapital og finder, at en almindelig adgang til uddeling af kursgevinster forudsætter en ændring af fondslovens § 9.

3. Beskatningsreglerne.

3.1. Fondsbeskatningsloven.

Efter fondsbeskatningslovens regler opgøres den skattepligtige indkomst for alle fonde, der er omfattet af fondslovene, som udgangspunkt efter skatte- lovgivningens almindelige regler for indregistrerede aktieselskaber. Fonde er således bl.a. skattepligtige af alle former for renteindtægter, ligesom bl.a. renteudgifter og driftsomkostninger er fradragsberettigede.

Fondsbeskatningsloven indeholder endvidere nogle særlige fradragsregler. Fonde har således navnlig fradragsret for uddelinger til almenvælgørende eller på anden måde almennyttige formål. Der er endvidere fradragsret for uddelinger til andre vedtægtsmæssige formål, når modtageren er skattepligtig her i landet. Fonde kan endvidere i et vist omfang fradrage beløb, der hensættes til senere uddeling til konkrete almenvælgørende eller på anden måde almennyttige formål. Med henblik på konsolidering kan fonde endvidere fradrage et beløb svarende til 25% af et indkomstårs (regnskabsårs) uddelinger til almenvælgørende eller almennyttige formål. Desuden gælder der et særligt bundfradrag for fonde.

Fonde betaler således som hovedregel ikke skat af de beløb, der anvendes til uddeling i overensstemmelse med fondens formål.

3.2. Kursgevinstloven.

En kursgevinst skal normalt være realiseret, enten ved salg eller indfrielse, før den kan være skattepligtig efter kursgevinstloven. Der er dog mulighed for i stedet at anvende et 'lagerprincip', hvorefter beskatningen sker på grundlag af kursudviklingen i indkomståret.

Der findes ingen samlede oplysninger om, hvor mange ikke-erhvervsdrivende fonde, der eventuelt anvender lagerprincippet.

4. Fondslovens regler om den bundne kapital og om anvendelse af overskud.

4.1. De bundne aktiver.

Fonde er normalt bestemt til at virke uden tidsbegrænsning, og i § 9 i fondsloven fastslås hovedprincippet om, at en ikke-erhvervsdrivende fonds kapital er urørlig og ikke må uddeles af bestyrelsen, medmindre stifteren har bestemt andet i fondens vedtægt. Efter bestemmelsens stk. 1 må en fonds bestyrelse ikke uden fondsmyndighedens samtykke uddele:

- 1) de aktiver, der forelå ved fondens stiftelse, eller hvad der træder i stedet herfor,
- 2) de aktiver, som senere tilfalder fonden som arv eller gave, eller hvad der træder i stedet herfor, medmindre arveladeren eller giveren har bestemt, at aktiverne skal anvendes til uddeling, og
- 3) de aktiver, der modsvarer overskud, som er henlagt til konsolidering af fondens formue.

De aktiver, der er omfattet af denne bestemmelse, benævnes ofte den bundne kapital. Affattelsen af fondslovens § 9, stk. 1, svarer til fondsudvalgets udkast i betænkning nr. 970/1982. Heri anfører udvalget bl.a., at afgrænsningen af den bundne kapital bygger på tilsynsmyndighedernes praksis med hensyn til stadfæstede fonde: »Bestemmelsen indebærer, at den bundne kapital – bortset fra første regnskabsår – typisk vil omfatte de aktiver, der forelå ved stiftelsen, samt den forøgelse, der normalt vil fremkomme ved kursgevinster, fondsaktier, tegningsretigheder, arv eller gave, der tilfalder fonden, samt henlæggelser af overskud til konsolidering« (betænkningen s. 55–56).

Fondsmyndigheden kan give tilladelse til, at bestyrelsen bruger af den bundne kapital, hvis der er et særligt, konkret behov for det.

Ikke-erhvervsdrivende fonde har således i dag ikke nogen almindelig adgang til at udnytte fondsbeskatningslovens fradragsregler ved at uddele kursgevinster af de bundne aktiver.

Lov om erhvervsdrivende fonde bygger på et helt andet kapitalbegreb. En erhvervsdrivende fond skal have en »grundkapital« svarende til reglerne om, at aktieselskaber skal have en vis egenkapital. Fondens øvrige midler kan i princippet anvendes til uddeling. Bestyrelsen kan disponere over de aktiver, der indgår i grundkapitalen, idet denne blot (til sikring af kreditorerne) udgør en passivmargin, som begrænser uddelingsmulighederne.